

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

02 decembrie 2015

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit în următoarea componență:

Președinte – Petru Ursache,

Judecătorii – Petru Moraru, Ghenadie Nicolaev, Constantin Alerguș și Vladimir Timofti,

a judecat, fără citarea părților, recursul ordinar prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 22 aprilie 2015, declarat de procurorul în Procuratura de nivelul Curții de Apel Bălți, Liliana Pasat, în cauza penală în privința lui

Brăguță Tudor Gheorghe, născut la 22 octombrie 1949, originar și domiciliat or. Ungheni, str. Decebal 33

și

Lîsenco Alexandru Victor, născut la 12 aprilie 1950, originar din Očnița, domiciliat or. Ungheni, str. Romană 21.

Termenul de examinare a cauzei:

Prima instanță: 04.05.2010 - 04.03.2013;

Instanța de apel: 28.03.2013 - 22.04.2015;

Instanța de recurs: 13.07.2015 - 02.12.2015.

A C O N S T A T A T :

1. Prin sentința Judecătoriei Ungheni din 04 martie 2013, Tudor Brăguță și Alexandru Lîsenco au fost achitați de sub învinuirea de săvârșirea infracțiunilor prevăzute de art. art. 190 alin. (5), 361 alin. (2) lit. b), d) Cod penal.

Acțiunea civilă înaintată de ÎM „Servicii Comunale Ungheni” a fost respinsă ca neîntemeiată.

2. De către organul de urmărire penală, Tudor Brăguță și Alexandru Lîsenco se învinuiesc în aceia că, Tudor Brăguță, activînd în calitate de aprovizionator la Rețelele Termice și Cazangerii din or. Ungheni, ocupîndu-se de primirea și distribuirea bunurilor materiale la întreprinderea dată și fiind persoană cu funcție de răspundere, împreună cu Alexandru Lîsenco, care activa în calitate de director adjunct al Direcției Interrationale de Producție a Rețelelor Termice și Cazangerii din or. Ungheni prin întocmirea și folosirea documentelor fictive de primire și eliberare a mărfurilor din numele organizației ierarhic superioare către DIPRTC or. Ungheni și persoane inexistente, au sustras prin abuz de la întreprinderea unde activau, covoare în proporții deosebit de mari.

Tot ei, împreună cu alte persoane neidentificate de organul de urmărire penală, în luna octombrie 1995, au fabricat o scrisoare de însoțire adresată DIPRTC or. Ungheni, fictivă cu nr. 01-4/1046 datată cu 13.10.1995, din numele directorului general al Asociației Republicane de Producție pentru exploatarea și reparația

sistemelor termice comunale „Termocomenergo” și procura fictivă nr. 249 datată cu 13.10.1995, pe numele persoanei inexistente, Evghenii Starodub, pentru a elibera chipurile firmei „Trans-Expres” în contul achitării datoriilor, articole de covoare în sumă de 178912,21 lei.

La 16.10.1995, Alexandru Lîsenco, prin intermediul unor persoane neidentificate de organul de urmărire penală, i-a prezentat directorului DIPRTC or. Ungheni documentele fictive, indicate mai sus, pe baza cărora Alexandru Lîsenco și Tudor Brăguță au primit documentele oficiale pentru primirea de la Combinatul de Covoare Ungheni în contul achitării datoriilor pentru realizarea energiei termice, covoare și saci cu fibre de țesături, în sumă de 178912,21 lei, potrivit facturii nr. 321944 din 17.10.1995.

La 17.10.1995, Alexandru Lîsenco și Tudor Brăguță au primit, în baza procurii nr. 370 din 16.10.1995 și facturii nr. 71998 de la Combinatul de covoare Ungheni, 621 covoare și 22 saci cu fire toarse în sumă de 178912,21 lei, care potrivit anexelor la facturile nr. 073443 și nr. 073445, au fost transportate în mun. Chișinău de el și șoferul C. Delimarschii cu autoturismul model „MAZ 54323” cu n/î UN AB 827.

În mun. Chișinău covoarele sustrase au fost depozitate la întreprinderea de reparație a utilajului electric „Electroreparații”, situată în sect. Ciocana, unde director era cet. Nicolai Fesenco, cu care Alexandru Lîsenco avea înțelegere la realizarea covoarelor prin rudele sale, și care nu știa despre faptul că acestea sunt sustrase.

După depozitarea covoarelor, tot în aceeași zi, Tudor Brăguță cu același camion, a transportat înapoi în or. Ungheni 22 saci cu fire toarse, depozitându-i la el acasă.

Ulterior, covoarele transportate în mun. Chișinău, în rate mici au fost realizate la piața „Calea Basarabiei” din mun. Chișinău, de către fiica lui Nicolai Fesenco, Oxana Fesenco-Chira (Cerednicenko) și Vasili Cerednicenko, iar banii de la realizarea covoarelor Nicolai Fesenco i-a transmis lui Alexandru Lîsenco.

Tot Tudor Brăguță și Alexandru Lîsenco, împreună cu alte persoane neidentificate de organul de urmărire penală, în luna iunie 1996, repetat au fabricat o scrisoare fictivă cu nr. 01-4/646 datată cu 17.06.1996, din numele Asociației Republicane de Producție pentru exploatarea și reparația sistemelor termice comunale „Termocomenergo” către DIPRTC or. Ungheni, pentru a elibera, chipurile pentru asociația „Nadejda”, în contul achitării datoriilor, articole de covoare în sumă de 283586,15 lei și procura nr. 954 datată cu 17.06.1996, fictivă, pe numele persoanei inexistente, Valeriu Botnaru, cu drept de a primi producția dată.

La 21.06.1996, Alexandru Lîsenco de asemenea prin intermediul unor persoane neidentificate de organul de urmărire penală, i-a prezentat directorului DIPRTC or. Ungheni documentele fictive indicate mai sus, pe baza cărora Tudor Brăguță și Alexandru Lîsenco au primit documentele oficiale, pentru primirea de la Combinatul de covoare Ungheni, în contul achitării datoriilor pentru utilizarea energiei termice.

În aceeași zi, Tudor Brăguță a primit în baza procurii nr. 303 datată cu 17.06.1996, pe factura nr. 41795 din 21.06.1996, de la Combinatul de covoare Ungheni, 851 de covoare în sumă de 283567,80 lei.

Covoarele date au fost transportate în mun. Chișinău de șoferul C. Dîrzu cu autocamionul model „KAMA3 5320” cu n/î UN AB 829, remorca n/î UN AA 163 și P. Suman cu camionul model „MAZ” cu n/î HN AD 584.

În mun. Chișinău covoarele sustrase au fost depozitate la aceeași întreprindere condusă de Nicolai Fesenco cu care Alexandru Lîsenco avea înțelegere la realizarea covoarelor prin rudele sale și care de asemenea nu știau despre faptul că ele sunt

sustrase.

În continuare, covoarele date, în rate mici au fost realizate la piața „Calea Basarabiei” din mun. Chișinău, de către aceeași Oxana Fesenco-Chira (Cerednicenko) și Vasili Cerednicenko, iar banii câștigați de la realizarea covoarelor în sumă de 24000 dolari SUA, Nicolai Fesenco în mai multe rate i-a transmis lui Alexandru Lîsenco.

Tot ei, împreună cu alte persoane neidentificate de organul de urmărire penală, au fabricat prin metoda multiplicării la aparatele de tip „Xerox” și folosit documentele oficiale false indicate mai sus, și anume scrisorile nr. 01-4/1046 datată cu 13.10.1995 și nr. 01-4/646 datată cu 17.06.1996, din numele directorului general al Asociației Republicane de Producție pentru exploatarea și reparația sistemelor termice comunale „Termocomenergo” și procurile nr. 249 datată cu 13.10.1995 pe numele Evghenii Starodub și cu nr. 954 datată cu 17.06.1996 pe numele Valeriu Botnaru, la sustragerea covoarelor de la DIPRTC or. Ungheni, potrivit facturilor nr. 321944 din 17.10.1995 și nr. 15132 din 21.06.1996, în sumă de 465315,69 lei.

3. Procurorul, a contestat cu apel sentința, solicitând casarea acesteia cu reluarea cercetărilor judecătorești și pronunțarea pe caz a unei sentințe de încetare a procesului penal în privința lui Tudor Brăguță și Alexandru Lîsenco pe marginea învinuirii formulate în rechizitoriu în baza art. art. 190 alin. (5) și 361 alin. (2) lit. b), d) Cod penal (redacția 2002), corespunzător art. art. 123¹, 209 alin. (2) Cod penal (redacția 1961) în legătură cu expirarea termenului tragerii la răspundere penală, stabilit prin intermediul art. 10 Cod penal (redacția 2002) și respectiv 46 alin. (3) Cod penal (redacția 1961), cu admiterea în principiu a acțiunii civile în valoare de 433291,48 lei, soluționarea cărei să fie lăsată în ordinea procedurii civile.

În motivarea cerințelor formulate a invocat aprecierea neobiectivă de către prima instanță a probelor administrate pe caz și anume: declarațiilor reprezentantului părții vătămate, Vasile Gaviuc, a martorilor: Elizaveta Buga, Maria Holeavciuc, Nicolai Fesenco, Raisa Gurduza, Anatolie Semihvostov și Constantin Dîrzu.

În opinia apelantului, din declarațiile persoanelor nominalizate rezultă, că Alexandru Lîsenco avînd acces la conducerea întreprinderii DIPRTC or. Ungheni și posibilitatea înregistrării actelor fictive, ulterior a prezentat combinatului de Covoare Ungheni, unde prin intermediul lui Tudor Brăguță a fost organizată preluarea covoarelor în schimbul așa-numitelor datorii existente, cu transportarea lor în mun. Chișinău, unde prin intermediul realizatorilor Oxana Fesenco-Chira (Cerednicenko) și Vasili Cerednicenko ele au fost realizate, banii câștigați fiind însușiți de către cei doi inculpați.

Totodată, a invocat și aprecierea neobiectivă de către instanță a probelor materiale, administrate pe caz și anume: procesul-verbal de cercetare a încăperii în care au fost depozitate covoarele în mun. Chișinău, șoferul Constantin Dîrzu indicînd locul în care la 21.06.1996 a descărcat producția transportată de la fabrica covoare Ungheni, unde au și fost găsite etichete de la covoarele nr. 0501756 și 030891, precum și restul probelor acumulate în respectiva cauză.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 22 aprilie 2015, a fost respins ca nefondat apelul declarat de procuror, cu menținerea sentinței.

4.1. În motivarea soluției sale, instanța de apel a menționat că, sentința de achitare adoptată în privința inculpaților Tudor Brăguță și Alexandru Lîsenco, este întemeiată, deoarece probe certe ce ar demonstra săvîrșirea faptelor imputate, acuzarea nu a prezentat, concluziile de vinovăție a acestora fiind bazate exclusiv pe presupuneri, fapt inadmisibil într-un proces echitabil.

Astfel, nici unul din martori nu a menționat careva acțiuni infracționale concrete, ce ar demonstra caracterul criminal al acțiunilor inculpaților, explicînd în detaliu modul în care scrisorile de acreditare a organizației ierarhic superioare transmise DIPRTC or. Ungheni, erau primite, înregistrate, avizate de către directorul Anatolie Semihvostov, transmise spre executare contabilității, verificate și transmise la rîndul său în depozitul întreprinderii, de unde ulterior se elibera marfa propriu-zisă, nici unul din martori nu a menționat, că falsul în documentele de eliberare a producției de covoare, l-ar fi efectuat cei doi inculpați.

Mai mult, deși acuzarea a susținut, că inculpatul Alexandru Lîsenko a săvîrșit faptele imputate deținînd funcția de director adjunct al DIPRTC or. Ungheni, în perioada octombrie 1994 - iunie 1996, nu a prezentat date veridice care ar confirma cu certitudine, că anume în acea perioadă respectivul activa la întreprinderea nominalizată, fiindcă inculpatul Alexandru Lîsenko a susținut că a început să activeze în funcția nominalizată doar începînd cu anul 1997.

Totodată, potrivit învinuirii formulate inculpaților se pretinde falsificarea de către ei a celor două scrisori de însoțire parvenite din numele directorului general al Asociației Republicane de Producție pentru exploatarea și reparația sistemelor termice comunale „Termocomenergo”, A. Maistrenco, către directorul DIPRTC or. Ungheni cu nr. 01-4/1046 din 13.10.1995 și nr. 01-4/646 din 17.06.1996, potrivit căror se solicita eliberarea în contul achitărilor datoriilor pentru serviciile prestate a producției de covoare, respectiv în sumă de 178912,21 lei și 283586,15 lei (f.d.138, 144, vol.I); a procurilor fictive nr. 249 din 13.10.1995 pe numele lui Evghenii Starodub și nr. 954 din 17.06.1996 pe numele lui Valeriu Botnaru, privind primirea de la DIPRTC or. Ungheni a producției de covoare în sumă de 178912,21 lei și respectiv 283586,15 lei (f.d.140, 145 vol.I), precum și a facturilor de expediție nr. 321944 din 17.10.1995, potrivit căror lui Evghenii Starodub în temeiul procurii i-a fost încredințată primirea producției de covoare în sumă de 178912,21 lei (f.d.141, vol.I) și celei cu nr. 15132 din 21.06.1996 potrivit cărei lui Valeriu Botnaru în temeiul procurii i-a fost eliberată producție de covoare în sumă de 286403,48 lei (f.d.148 vol.I), documente false pe care Alexandru Lîsenko prin intermediul unor persoane nestabilite le-ar fi prezentat pentru avizare directorului DIPRTC or. Ungheni la 16.10.1995 primind în temeiul lor, documente oficiale pentru eliberarea de la Combinatul de covoare Ungheni a producției de covoare și saci cu țesături în sumă de 178912,21 lei, în baza procurii nr. 370 din 16.10.1995 eliberată pe numele lui Fiodor Budeanu și a facturii de expediție nr. 71998 (f.d.391¹, vol.I), precum și la 21.06.1996 primind documente oficiale pe numele lui Tudor Brăguță și anume procura nr. 303 din 21.06.1996 și factura de expediție nr. 41795 din 21.06.1996 privind primirea de la Combinatul de covoare Ungheni a producției de covoare în sumă de 283567,80 lei (f.d.92-93, vol.I).

Însă, potrivit raportului de expertiză grafoscopică și fals în acte din 18.08.1997, semnătura din scrisoarea nr. 01-4/646 datată cu 17.06.1996 din numele lui A. Maistrenco a fost executată prin metoda multiplicării la aparatele de tip „XEROX”, de pe semnătura titularului A. Maistrenco, fiind imposibilă soluționarea întrebării referitor la autorul efectuării semnăturii de pe scrisoarea vizată, în lipsa originalului ei. Cît privește semnătura din rubrica „Rucovoditeli predprietia (organizației)” de pe versoul procurii nr. 954 din 17.06.1996 pe numele lui Valeriu Botnaru, a fost executată nu de M. Șehter dar de o altă persoană, însă întrebarea privind autorul acestei semnături a rămas nesoluționată pentru că între respectiva semnătură și cele experimentale ridicate de la M. Șehter, există atît trăsături comune,

cît și diferențiate, a căror existență e greu explicabilă.

Totodată, textele dactilografiate din scrisorile nr. 01-4/646 din 17.06.1996 și nr. 01/423 din 19.08.1996 au fost dactilografiate nu la mașinile „Robotron-24” nr. 622854, „Iatrani” nr. 2821925 și „Iatrani” nr. 438565, dar la o altă mașină de dactilografiat.

Întrebarea privind textul din scrisoarea nr. 01-4/1046 din 13.10.1995 v-a fi posibil de hotărît la prezentarea originalului acesteia.

Impresiunile ștampilelor rotunde de pe versourile procurilor nr. 249 din 13.10.1995 și nr. 954 din 17.06.1996 au fost aplicate de ștampila nr. 1 a asociației „Termocomenergo”, confecționată în condiții de uzină (f.d.224-228, vol.I).

Instanța de apel a reținut că, potrivit raportului de expertiză nr. 2185 din 25.09.1997 textul scrisului de mînă din cele patru procuri prezentate spre expertizare, a fost executat nu de V. Fiodorova, ci de alte persoane (f.d.338-339, vol.I).

În acest context, instanța de apel a menționat că, proba la care face referire acuzarea, deși confirmă pretinsul fals în acte, nu poate fi interpretată în favoarea vinovăției inculpaților, atît timp, cît în cauză nu au fost administrate alte probe concludente.

Astfel, lipsa datelor obiective, care ar demonstra volumul real a datoriilor pe care în perioada vizată, l-ar fi avut Combinatul de covoare Ungheni față de DIPRTC or. Ungheni, fără a fi prezentat un act de verificare reciprocă în acest sens dintre contabilitățile celor două întreprinderi, care ar fi permis de a concluziona, legalitatea acțiunilor întreprinse de oficialii celor două întreprinderi în vederea stingerii restanțelor debitoare, ori, la materialele cauzei au fost anexate doar facturile ce confirmă eliberarea de la Combinatul covoare Ungheni a producției finite.

Instanța de apel a specificat că, învinuirea adusă inculpaților în dobîndirea prin escrocherie a bunurilor materiale, ce aparțin DIPRTC or. Ungheni se bazează în exclusivitate pe actul controlului tematic asupra circulației bunurilor materiale la DIPRTC or. Ungheni din 18.08.1997, potrivit cărui la 17.10.1995, conform facturii nr. 321944 în adresa Asociației Republicane de Producție pentru exploatarea și reparația sistemelor termice comunale „Termocomenergo” a fost expediată producție de covoare în sumă de 178912,21 lei, în baza procurii nr. 249 din 13.10.1995 prin intermediul lui Evghenii Starodub (care la acel moment nu era angajatul Asociației Republicane de Producție pentru exploatarea și reparația sistemelor termice comunale „Termocomenergo”) și conform scrisorii nr. 01-4/1046 din 13.10.1995, unde e indicat, că marfa dată să fie livrată firmei „Trans-Expres” prin intermediul Asociației Republicane de Producție pentru exploatarea și reparația sistemelor termice comunale „Termocomenergo”, pe cînd în cartea de evidență a procurilor sub nr. 249 din 28.02.1995, a fost eliberată procură lui A. Batalov, angajatul Asociației Republicane de Producție pentru exploatarea și reparația sistemelor termice comunale „Termocomenergo” – șeful adjunct al sectorului energetic, pentru procurarea mărfurilor electrice de la SRL „Dicor” (procura achitată).

De asemenea, nu corespunde nici numărul scrisorii 01-4/1046 din 10.10.1995, adresată directorului DIPRTC or. Ungheni.

Respectiv marfa în sumă de 178912,21 lei nu a fost luată la evidență de către Asociația Republicană de Producție pentru exploatarea și reparația sistemelor termice comunale „Termocomenergo”. La 26.06.1996, Rețelele termice Ungheni a livrat producție de covoare Asociației Republicane de Producție pentru exploatarea și reparația sistemelor termice comunale „Termocomenergo” pentru SRL „Nadejda” în sumă de 286403,48 lei conform facturii nr. 15132 prin procura nr. 954 din

17.06.1996 eliberată pe numele lui Valeriu Botnaru (care la moment nu era angajatul Asociației Republicane de Producție pentru exploatarea și reparația sistemelor termice comunale „Termocomenergo”) și scrisorii de confirmare nr. 01-4/646 din 17.06.1996. Fiind verificate datele de la Asociația Republicană de Producție pentru exploatarea și reparația sistemelor termice comunale „Termocomenergo”, procura nr. 954 din 05.06.1996 a fost eliberată pe numele lui I. Rusu - angajatul acestei întreprinderi în calitate de maestru superior al sectorului de mecanizare și exploatare a mașinilor pentru procurarea pieselor de schimb de la SRL „Topic” (procura achitată), fără a corespunde scrisorii nr. 01-4/646 din 17.06.1996 ce a fost adresată BC „MoldovaAgroindBank” din Rezina, privind rechemarea unei dispoziții de incaso (f.d.287-289, vol.I).

Însă nici în acest act nu a fost specificat mecanismul și modalitatea pretinsei sustrageri a bunurilor materiale, precum și rolul manifestat de către inculpați în acest sens, fiind reținut în fapt, doar existența unor divergențe dintre datele incluse în registrul de evidență a corespondenței și procurilor, apariția cărora nu a reușit să o explice nici unul din cei interogați.

Instanța de apel a conchis că, organul de urmărire penală nu a reușit să demonstreze modalitatea în care s-a produs pretinsa falsificare a actelor, precum și cea de dobândire prin escrocherie a bunurilor altei persoane, fiindcă nici o probă supusă cercetării în instanțele de judecată, nu a confirmat săvârșirea infracțiunilor incriminate lui Tudor Brăguță și Alexandru Lîsenco, ori potrivit actului reviziei documentare petrecută la DIPRTC or. Ungheni, la 12.06.1997, careva încălcări a operațiunilor financiar - economice nu s-au constatat (f.d.17-20, vol.II).

Totodată, instanța de apel a menționat imposibilitatea reținerii în calitate de probă a declarațiilor depuse în cadrul urmăririi penale de către martorul Constantin Dîrzu, deoarece, în lipsa unei confruntări la faza urmăririi penale dintre acesta și Tudor Brăguță, precum și imposibilitatea audierii lui, din motive întemeiate în instanțele de judecată, declarațiile lui nu pot servi drept probă de acuzare, pentru că la aceasta nu a avut acces partea apărării.

Datele relatate de către Constantin Dîrzu în cadrul întocmirii procesului-verbal de cercetare la fața locului din 08.07.1997, la fel, nu constituie o probă acuzatorie ce ar demonstra vinovăția inculpaților, fiindcă prin aceasta nu se confirmă falsul în acte, precum și intenția de escrocherie pe care ar fi urmărit-o inculpații (f.d.10-12 vol.I).

Mai mult, Tudor Brăguță nu neagă faptul, că i-a dat indicație respectivului martor de a transporta o partidă de covoare în mun. Chișinău, făcînd-o în baza documentației oficiale eliberată atît de către DIPRTC or. Ungheni cît și de Combinatul de covoare Ungheni, acționînd în baza procurii nr. 303, recunoscută a fi una veridică.

De rînd cu aceasta, instanța de apel a menționat că, potrivit declarațiilor lui Nicolai Fesenco, el a acceptat la indicația conducerii întreprinderii, primirea de la Alexandru Lîsenco, în contul stingerii datoriilor pentru serviciile acordate, producția de covoare, sumele încasate din realizarea căreia erau folosite la stingerea datoriilor pentru salariile angajaților secției pe care o conducea, restul banilor fiindu-i înapoiat lui Alexandru Lîsenco, însă acuzarea nu a prezentat nici o probă în acest sens, în cauză fiind lipsă a careva date obiective, ce ar demonstra veridicitatea celor relatate de către martorul Nicolai Fesenco și în primul rînd existența reală a careva datorii pentru serviciile prestate, după care diferența ce a acoperit costul serviciilor prestate și cea pretinsă a-i fi restituită lui Alexandru Lîsenco.

La fel, instanța de apel a reținut că nu au fost prezentate probe veridice, ce ar fi

confirmat legalitatea acțiunilor întreprinse de Nicolai Fesenco în interesul întreprinderii la care activa și corectitudinea concluziei judiciare privind lipsa datelor ce ar demonstra incontestabil cuantumul prejudiciului material cauzat părții vătămate prin acțiunile celor doi inculpați, fiindcă, cele menționate de către reprezentantul părții vătămate și părții civile Vasile Gaviuc, se confirmă prin Decizia nr. 7/3 din 30.06.2000 a Consiliului Municipal Ungheni cu privire la reorganizarea direcțiilor gospodăriei locativ-comunale, potrivit cărei s-a acceptat transmiterea la balanța Primăriei Ungheni a fondurilor fixe și circulante, precum și a activelor și pasivelor ce urmează a fi transmise către întreprinderea nou creată APLP cu bilanțul anexat la ea, în care pierderea neacoperită formează 16275757 lei (f.d.90-91, vol.II).

Potrivit contractului de management din 21.07.2000 încheiat între Primăria Ungheni și fondatorul ÎM „Regia Amenajare și Creare a Spațiilor Verzi Ungheni”, celui din urmă i-a fost transmisă în conducere operativă proprietatea de stat evaluată la 10000 lei (f.d.96-102, vol.II).

Ulterior, prin decizia nr. 16/9 din 12.12.2000 a fost confirmat actul de transmitere a bunurilor imobiliare, datoriilor debitoare și creditoare, fondurilor fixe și circulante (ce au fost în gestiunea DIPRTC or. Ungheni) de la balanța primăriei la balanța ÎM „Regia Amenajare și Creare a Spațiilor Verzi Ungheni”, în sumă de 38992753 lei (f.d.33, vol.III), după care Consiliului orașenesc Ungheni prin decizia nr. 1/3 din 05.02.2010 a dispus reorganizarea prin fuziune a ÎM „Regia Amenajare și Creare a Spațiilor Verzi” în ÎM „Servicii Comunale Ungheni” celei din urmă fiindu-i transmise pe cont activele și pasivele, în care la fel nu figurează suma prejudiciului material pretins a fi cauzat prin acțiunile inculpaților (f.d.31, vol.III).

Respectiva pagubă nu figurează nici în actele de primire - predare a întreprinderii anexate la f.d.49-64, vol.III.

5. Procurorul, în temeiul pct. 6), 12) alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală, a contestat cu recurs decizia, solicitând casarea acesteia cu trimiterea cauzei la rejudecare în aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată, invocând motive similare cu cele din apel, subsidiar menționând că instanța de apel nu s-a expus asupra tuturor motivelor invocate în apel.

6. Pe marginea recursului, a prezentat referință avocatul Anatolie Bobu în numele inculpatului Alexandru Lîsenco, care a solicitat inadmisibilitatea recursului, deoarece motivele invocate în recurs confirmă doar nevinovăția inculpaților, care, totodată au format obiect de studiu în instanțele de fond asupra cărora acestea sau expus motivat.

În motivare a invocat că, recursul înaintat de procuror este o copie a apelului pe cauza dată cu invocarea aceluiași probe, cu orientarea greșită a instanțelor judiciare la emiterea unei sentințe ilegale de condamnare a unor persoane nevinovate în săvârșirea actului criminal, prin ce este manifestată o intenție vădită de a ascunde actele de încălcare flagrantă a drepturilor acestor persoane la un proces echitabil în cadrul anchetei, cu tergiversarea examinării dosarului dat în cadrul anchetei preliminare ce a durat 13 ani, cu arestul preventiv a inculpaților și aplicarea violenței fizice asupra lor.

Acuzarea ignoră faptul că, prin declarațiile martorilor audiați, nici unul nu a indicat la tangența directă ori indirectă a condamnaților în sustragerea covoarelor, iar celelalte probe, la fel, confirmă nevinovăția inculpaților.

Prin aceste acțiuni au fost încălcate cerințele art. 6 a CțEDO - dreptul la un proces echitabil, i-ar prin solicitarea încadrării juridice conform cerințelor Codului penal în redacția anului 1961, cu încetarea procesului penal, se întreprinde o încercare de a transfera vinovăția procuraturii pe instanțele judiciare.

Martorii audiați în instanța de apel Elizaveta Buga, Raisa Gurduza și Anatolie Semihvostov, foști angajați ai DIPRTC or. Ungheni, au explicat doar modalitatea de înregistrare a corespondenței oficiale și documentelor contabile, vizarea lor de persoanele responsabile și expedierea covoarelor primite de la fabrică către agenții economici furnizori de carburanți și utilaje pentru activitatea întreprinderii, iar solicitarea recunoașterii acestor declarații ca probe de învinuire este inadmisibilă.

Prin probele: procesele-verbale întocmite în cadrul anchetei de ridicare a unor documente, de cercetare la fața locului cu ridicarea de etichete de la covoare, raportul de expertiză grafoscopică și fals în acte, a fost stabilită doar nevinovăția lui Alexandru Lîsenco și Tudor Brăguță, cu toate că, la acel moment Alexandru Lîsenco activa în calitate de director a cazangeriei orășenești și nu se putea implica în activitatea organizației ierarhic superioare, mai mult, în cadrul examinării cauzei a fost prezentată adeverința de confirmare a aflării sale în concediu cu plecarea peste hotare, când a fost sustrasă a doua partidă de covoare.

Nu au fost prezentate documentele primare a inventarierii, prin care ar fi fost confirmată apartenența etichetelor ridicate cu specificația covoarelor eliberate în baza documentelor falsificate, deoarece prin actul de revizie documentară la DIPRTC or. Ungheni din 12.06.1997 nu au fost depistate neajunsuri de mijloace materiale și financiare, practic nu a fost stabilită persoana prejudiciată.

Suma de 465315,69 lei, la care a pretins reprezentantul părții vătămate, nu a fost confirmată cu probe.

Mai invocă că, conform declarațiilor lui Alexandru Lîsenco când activa în calitate de director a DIPRTC or. Ungheni, în baza dispozițiilor SA „Energoreparații”, se efectua achitarea reciprocă a agenților economici prin barter, inclusiv cu covoare, însă pînă în anul 1995, când a fost transferat la cazangerie, careva încălcări financiare nu au fost admise, ulterior nu au mai avut tranzacții cu Nicolai Fesenco, cu toate că a fost telefonat cu rugămintea de a livra covoare fără înștiințarea administrației.

7. Judecînd recursul în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal lărgit concluzionează că acesta urmează a fi admis din următoarele considerente.

Potrivit art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, hotărîrile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel doar în cazurile stipulate în acest articol.

Conform art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, instanța de recurs, judecînd recursul, admite recursul, casează hotărîrea atacată și dispune rejudecarea cauzei de către instanța de apel, în cazul în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

7.1. Recurentul invocă în recursul său temeiul prevăzut de pct. 6) alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală, potrivit căruia, hotărîrile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și apel atunci când instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel și hotărîrea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția.

Conform prevederilor art. art. 414, 415 Cod de procedură penală, judecînd apelul, instanța de apel este obligată să verifice legalitatea și temeinicia hotărîrii atacate pe baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din dosar și oricăror probe noi prezentate instanței de apel, să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în apel, să argumenteze decizia adoptată invocînd temeiurile de fapt și de drept care au dus la admiterea sau respingerea apelului.

Colegiul penal constată că aceste prevederi legale, deși sunt obligatorii, nu au

fost întru totul respectate la judecarea prezentei cauze în ordine de apel.

Instanța de apel a admis erori procesuale, care nu pot fi corectate în ordinea procedurii de recurs ordinar.

În această privință se constată că argumentele invocate de acuzatorul de stat în recurs își găsesc reflectare în starea reală a lucrurilor statuată în cauza dată, inclusiv sub aspectul că, judecând apelul, instanța de judecată nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apelul declarat în susținerea cerințelor privind casarea hotărârii primei instanțe, expuse în pct. 3 din prezenta decizie.

Astfel, în apelul declarat de procuror se invocă motivele privind ilegalitatea și netemeinicia hotărârii atacate prin faptul că instanța pripit a decis asupra soluției adoptate ignorând probele prezentate în sprijinul învinuirii.

Colegiul penal reține că, potrivit procesului-verbal (f.d.78-79, 103-105, vol.IV), instanța de apel a verificat în ședința de judecată declarațiile martorilor Constantin Delimarschi (f.d.122-123, 127, 132-133, vol.I), Elizaveta Buga (f.d.183-185, vol.III), Tamara Brăguță (f.d.30-309, vol.I) și Raisa Gurduza (f.d.305-306, vol.I, 232-234, vol.III), și cercetate probele materiale: procesele-verbale de confruntare între Tudor Brăguță și Constantin Delimarschi din 10.07.1997 (f.d.68-69, vol.I), între Alexandru Lîsenco și Nicolai Fesenco din 10.07.1997 (f.d.72-73, vol.I), între Lîsenco Alexandru și Vasili Cerednicenko din 10.07.1997 (f.d.78, vol.I); procesul-verbal de ridicare din 17.07.1997, potrivit căruia au fost ridicate scrisorile nr. 01-04/1046, 01-4646, procurile nr. 249, 954 și procurile pentru eliberarea mărfii din 17.07.1995 și 21.10.1995 (f.d.136, vol.I); procesul-verbal de ridicare din 16.07.1997, potrivit căruia a fost ridicată scrisoarea nr. 1231 din 11.09.1995 (f.d.154, vol.I); actul controlului tematic asupra circulației materiale la DIPRTC or. Ungheni din 18.08.1997 (f.d.287-289, vol.I); procesul-verbal de ridicare și examinare din 10.04.2001, potrivit căruia au fost ridicate și examinate documentele de evidență contabilă pe covoarele eliberate la 17.10.1995 (f.d.386, vol.I), probe care deși au fost cercetate în cadrul ședinței instanței de apel, nu au fost reflectate și descrise în decizia recurată, iar instanța nu le-a apreciat.

În acest context, Colegiul, menționând prevederile art. 100 alin. (4) și art. 101 alin. (1)-(4) Cod de procedură penală, remarcă că, verificarea probelor este o activitate a instanței privind constatarea veridicității probei sub aspectul corespunderii datelor de fapt pe care le conține proba cu realitatea obiectivă.

Verificarea constă în analiza probelor acumulate, coroborarea lor cu alte probe, verificarea sursei de proveniență a probelor.

Verificarea probelor poate avea loc doar prin aplicarea procedeelelor probatorii prevăzute de cod și se efectuează la toate fazele procesului penal.

Sunt supuse verificării atât datele de fapt, cât și mijloacele de probă din care au fost obținute. Probele se verifică atât prin efectuarea acțiunilor procesuale prevăzute de Codul de procedură penală, cât și printr-o analiză logică a conținutului probei, a coroborării lor.

Astfel, instanța de recurs menționează că aprecierea probelor este unul din cele mai importante momente ale procesului penal, deoarece întregul volum de activitate depus de către organele de urmărire penală, de instanțele judecătorești, cât și de părțile din proces, se finalizează prin soluția ce va fi dată în urma acesteia.

Legea stabilește că probele admisibile sunt apreciate după relevanța, concludența și utilitatea acestora. De menționat că proba trebuie apreciată și după veridicitatea acesteia. Veridicitatea probelor poate fi caracterizată ca o corespundere a datei de fapt examinată de către instanță cu realitatea pe care o probează aceasta.

Toate probele în ansamblul lor sunt apreciate din punctul de vedere al coroborării lor.

Instanța de recurs evidențiază că, instanța de apel pune la baza sentinței de achitare declarațiile martorului Nicolai Fesenco, depuse în cadrul ședințelor de judecată a primei instanței și a instanței de apel, specificînd că sumele încasate din realizarea covoarelor erau folosite la stingerea datoriilor pentru salariile angajaților secției pe care o conducea martorul, restul banilor fiindu-i înapoiți lui Alexandru Lîsenko, însă evită a se expune asupra afirmației martorului referitor la „...ultimele partide de covoare primite de la Alexandru Lîsenko nu au fost pentru achitarea salariului muncitorilor, acestea au fost vîndute de Vasili Cerednicenko, iar banii primiți în urma acestei vînzări au fost transmiși lui Alexandru Lîsenko...”.

Totodată, concluzia instanței de apel: „...deși acuzarea susține că inculpatul Alexandru Lîsenko a săvîrșit faptele lui imputate deținînd funcția de director adjunct al DIPRTC or. Ungheni în perioada octombrie 1995 - iunie 1996, nu a prezentat date veridice ce ar confirma cu certitudine, că anume în acea perioadă inculpatul activa la întreprinderea nominalizată, ori potrivit declarațiilor ultimului, dînsul a început să activeze în funcția nominalizată doar începînd cu anul 1997” este incorectă, ori la materialele cauzei este anexat certificatul eliberat de directorul DIPRTC or. Ungheni, Anatolie Semihostov, potrivit căruia Alexandru Lîsenko a activat în calitate de director adjunct din 29.11.1994, fiind numit în această funcție prin ordinul nr. 151k/03 din 23.11.1994 și concediat la 09.09.1997 în legătură cu pensionarea pe motive de sănătate (f.d.343, vol.I).

Colegiul penal lărgit concretizează că, instanța de apel fără a se expune asupra probelor menționate, nu a elucidat faptele importante pentru soluționarea justă și promptă a cauzei date.

În acest context se menționează că, în cazul în care instanța de apel nu este de acord cu aprecierea probelor de către procuror și a ajuns la concluzia că prima instanță just l-a achitat pe inculpat, ea urma să dezvăluie această concluzie expunîndu-și punctul său de vedere asupra fiecărei probe aduse în sprijinul învinuirii, și invocate în apelul procurorului, fapt ce pe caz nu a avut loc, fiind înfăptuită o apreciere formală de ordin general a circumstanțelor cauzei penale, lăsînd fără justă apreciere probatoriul administrat pe cauză.

Rezumînd cele menționate, Colegiul constată că, instanța de apel urma să cerceteze amănunțit aspectele învinuirii înaintate, să aprecieze conform prevederilor art. 101 Cod de procedură penală fiecare probă din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității ei, iar toate probele în ansamblu din punct de vedere al coroborării lor și în concluziile sale să motiveze admiterea unor probe sau respingerea altora (art. 394 alin. (1) pct. 2 Cod de procedură penală).

La fel, Colegiul penal reține că instanța de apel nu s-a pronunțat în nici un mod asupra probelor invocate de acuzatorul de stat referitor la procesele-verbale de confruntare între Tudor Brăguță și Oxana Fesenco-Chira (Cerednicenko) din 17.07.1997 (f.d.168-169, vol.I), între Tudor Brăguță și Vasili Cerednicenko din 17.07.1997 (f.d.171-172, vol.I), între Tudor Brăguță și Constantin Delimarschi din 17.07.1997 (f.d.174, 248-249, vol.I).

Generalizînd cele expuse supra, Colegiul constată că în speța discutată și-a găsit confirmare temeiul invocat de recurent și prevăzut în art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, „instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel și decizia atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția”, ceea ce duce la casarea deciziei instanței de apel, cu dispunerea rejudecării

cauzei în instanța de apel, în alt complet de judecată, în cadrul căreia urmează a fi apreciate toate probele în cumul, la justa lor valoare pentru adoptarea unei soluții corecte, deoarece aceste erori nu pot fi corectate de instanța de recurs.

7.2. La noua rejudecare a cauzei, instanța de apel are obligația să înlăture erorile menționate, să țină seama de împrejurările expuse, care au servit temei de casare a soluției adoptate și, cu respectarea prevederilor art. 414 Cod de procedură penală, să verifice legalitatea și temeinicia sentinței atacate, să dea o apreciere obiectivă probelor administrate în cauză, având în vedere prevederile art. art. 93, 95, 101 Cod de procedură penală, să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în apel și, în dependență de datele obținute, să pronunțe o hotărîre legală, întemeiată și motivată, care să corespundă prevederilor art. 417 Cod de procedură penală, precum să cerceteze amănunțit aspectele învinuirii înaintate, să analizeze versiunea procurorului privind prezența sau lipsa în acțiunile inculpatului a infracțiunii incriminate, argumentînd clar concluziile sale în decizia adoptată, ținînd cont de motivele expuse în pct. 7.1. al prezentei decizii.

8. În conformitate cu art. art. 434, 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit,

DECIDE :

Se admite recursul ordinar declarat de procurorul în Procuratura de nivelul Curții de Apel Bălți, Liliana Pasat, se casează total decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 22 aprilie 2015, în cauza penală în privința lui ***Brăguță Tudor Gheorghe*** și ***Lîsenco Alexandru Victor***, și se dispune rejudecarea cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Decizia nu se supune căilor de atac.

Decizia pronunțată integral la 24 decembrie 2015.

Președinte

Petru Ursache

Judecătorii

Petru Moraru

Ghenadie Nicolaev

Constantin Alerguș

Vladimir Timofti